

Curaçao

Boek over Instituut Gouverneur

'Tbi' Fraai is de auteur

Door Solange Hendrikse

Hubert Carlos Tarcisio Fraai, 'Tbi' voor intimi, werd geboren op 15 oktober 1934 aan de Roodeweg op Curaçao, toen een rustige weg, maar nu een hoofdweg in Otrobanda. Op jeugdige leeftijd vertrok hij naar Nederland, waar hij bij de ouders Jezuieten van het Aloysiuscollege zijn middelbare schoolopleiding deed, om zich vervolgens aan het centrum van het Nederlands College van Bestuursconsulenten te laten opleiden tot fiscalist. Daarna is hij universitair afgestudeerd in staats- en bestuursrecht.

Hij woont al 60 jaar in Nederland, maar Curaçao is en blijft zijn bedstee, de plek waar hij zijn oude dag wenst door te brengen.

Thans is hij ruim 14 jaar gepensioneerd en brengt hij zijn tijd door met het schrijven van een boek over de Nederlandse Antillen, waarin de balans wordt opgemaakt van de koloniale periode en de gefaseerde opbouw van het rijk.

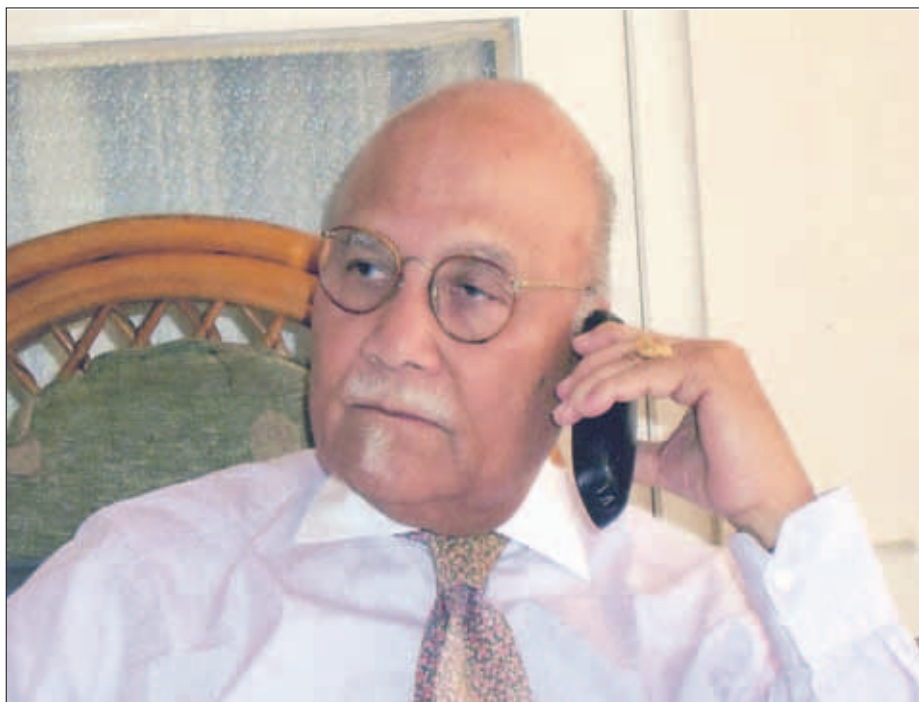
Aan de hand van een beschrijving van alle kwesties die in de praktijk rond het instituut van de gouverneur zijn gerezen, wordt in het boek inzicht verschaft in de positie en het feitelijk functioneren van de gouverneur van 1815 tot 1954 (koloniale gouverneur) en van 1954 tot heden (statuut gouverneur).

Fraai ziet zijn hele jeugd aan zich voorbij trekken en het cultureel erfgoed is hem zeer dierbaar. Als hij op Curaçao is, verblijft hij in het ouderlijk huis aan de Donderstraat. Zijn overgrootmoeder was Eleonora Lucatea Fraai, bijgenaamd 'Ma Catea', de legendarische koopvrouw van de Consciëntie- en de Surinamesteeg, in de volksmond Hanchi Ma Katea, zoals beschreven in het boek *Een wandeling in oud Otrobanda* van

Norbert Hendrikse. Zijn vader was Carlos Antonio Fraai, die jarenlang als hulpapotheker heeft gewerkt bij de Openbare Gezondheidsdienst; hij is een nazaat van Eleonora Lucatea Fraai. Huub Fraai behoort pas tot de derde generatie van die familie. Zijn moeder, Catharina Merenciana komt uit Bonaire maar heeft nagenoeg haar hele leven op Curaçao gewoond. Het gezin hechtte grote waarde aan onderwijs. Om die reden werd Huub Fraai, vanwege zijn schoolprestaties, in 1953 door zijn ouders voor studie naar Nederland gestuurd. Daar heeft hij jarenlang als bestuursambtenaar gewerkt op de secretarie van de gemeente Amsterdam, Muiden en Amstelveen.

Fraai: „Nederland heeft nog steeds het oppertoezicht over de zes eilanden, drie autonome 'landen' en drie 'bijzondere gemeenten'. Er is veel postkoloniaal oud zeer. Bij de hervorming van de staatsstructuur van de Antillen, werd over de financiën van het eiland Curaçao bepaald dat het onder de Algemene Maatregel van Rijksbestuur financieel toezicht ingestelde College financieel toezicht (Cft) belast zou worden met de supervisie over de begroting en leningsbevoegdheid van Curaçao en Sint Maarten. De begroting van de landen moest sluitend zijn en leningen konden slechts worden afgesloten om investeringen te financieren. Het Cft liet onlangs weten dat de nieuwe autonome landen zich hielden aan de financiële afspraken. Het eiland zal eerst moeten voldoen aan de statutaire afspraken om te vermijden dat verdergaande ingrepen nodig zullen zijn om burgers te beschermen tegen politici, die te onbezonnen met de financiën omgaan.” Zijn advies luidt: „De uitgaven aanpassen aan de inkomsten.”

Zijn landgenoten en hijzelf

Huub 'Tbi' Fraai.

FOTO EIGEN COLLECTIE

raken geleidelijk aan geëngageerd in Nederland. Fraai: „In het begin werden we aange-merkt en behandeld als gastarbeiders, vervolgens als 'minderheden' en ten slotte als allochtonen. Bij de totstandkoming van het Statuut voor het Koninkrijk in 1954 is er een principiële keuze gemaakt voor een gezamenlijk staatsburgerschap, het Nederlanderschap. Het is echter niet goed gegaan met de beleving van dat gemeenschappelijk burgerschap. Thans wordt in het semi-officiële taalgebruik geopteerd voor de verzamelaarsnaam: bevolkingsgroepen. De Nederlandse bevolking bestaat nu uit een lappendeken van mensen van uiteenlopende culturen en talen. De 'minderheden' zijn meerderheid geworden.”

„In Nederland heeft de overheid het 59 jaar na het Statuut moeilijk met de nieuwe rechtsorde. Zo staat de regering in woorden een multiculturele samenleving voor, in de praktijk heeft dit nog niet voldoende vorm gekregen. Antillianen voelen op school, op hun werk en als ze uitgaan dat zij niet voor vol worden aangezien en een 'minderheid' zijn. Deze groep vertoont dan ook veel ressentiment tegen de nieuwe democratische orde en gemeenschap. Ideaal zou zijn als men zich meer deel zou voelen uitmaken van de Nederlandse gemeenschap. Omdat dit nog

steeds niet het geval is, is de segregatie nog steeds niet verdwenen. De overheid moet voorkomen dat deze groep zich in een zwevende positie bevindt, door concreet inhoud te geven aan het burgerschap van Antillianen in multicultureel Holland. Dit zou perspectieven bieden, want in toenemende mate zien we vertegenwoordigers uit andere allochtone bevolkingsgroepen benoemd worden in belangrijke bestuursposities, zoals in Rotterdam waar een Marokkaan tot burgemeester is benoemd. Echter, ofschoon er vele Antilliaanse Nederlanders zijn die hier tientallen jaren gewoond en gewerkt hebben, zijn er weinig of geen van deze groep in een dergelijke prominente positie benoemd. Dit zou omgekeerd ook moeten gelden voor de Curaçaose regering: tot nu toe zijn er namelijk ook nauwelijks of geen Antilliaanse Nederlanders die lang in Nederland hebben verbleven, benoemd tot Gevolmachtigd minister. Op dit moment is dat er slechts één en voor zover bekend lijkt zijn benoeming van korte duur te zijn. De recente politieke ontwikkelingen hebben de feiten achterhaald. Er zou door deze regering meer initiatief kunnen worden ontplooid om in de geest van het Statuut als gelijkwaardige koninkrijkspartner te functioneren”, aldus Fraai.

Hij vervolgt: „Het Antillen-

huis, nu Curaçaohuis, werd en wordt nog steeds voor juridische en politieke doeleinden gebruikt. De Gevolmachtigde minister heeft tot taak om samen met de rijkswetgever en koninkrijksregering erop toe te zien dat de in art. 43 Statuut genoemde waarden (deze zijn de fundamentele menselijke waarden en vrijheden, de rechtszekerheid en de deugdelijkheid van bestuur) tot hun recht komen. Wanneer dat niet of onvoldoende gebeurt, dient hij in actie te komen of, zoals de officiële toelichting het uitdrukt, de geëigende maatregelen te nemen”, zegt Fraai, die 59 jaar geleden getuige is geweest van het ontstaan en functioneren van dit departement. Fraai: „In de loop der jaren werden er bestuurders met beperkingen benoemd en soms minder capabele ambtenaren aangesteld, die zich wel in de laatste plaats met behoorlijk bestuur of met het Antilliaans belang bezighielden. Met de wissel van de huidige Gevolmachtigde minister, Roy Pieters, dreigt de geschiedenis zich te herhalen. Er wordt van de nieuwe Gevolmachtigde minister een enorme inspanning verwacht. Deze functionaris moet het imago van het instituut oppoetsen, de samensmelting van de nieuwe rijkdelen met Nederland in goede banen leiden en de verhoudingen binnen het Curaçaohuis herstellen.”

Van een onzer verslaggevers

WILLEMSTAD - Fundashon Kòrsou Limpí i Bunita (FKLB) doet een oproep aan de bewoners van de wijk Monte Verde om vooral de eigen wijk schoon te houden. Volgens de stichting is de situatie al enkele maanden intolerabel waarbij de vervuiling zodanig uit de hand is gelopen dat er een mini-landfill is ontstaan in

Oproep tot schoonmaak Monte Verde

de wijk. „We hebben verschillende telefoontjes gekregen over deze situatie, zowel van inwoners van de wijk als van gouvernementele instanties die bezorgd zijn”, aldus FKLB. „Het is niet voor het eerst dat de vervuiling in de wijk uit de hand loopt.

In het verleden deed dezelfde situatie zich voor waarna de vuilstapels in brand werden gestoken, wat voor grote paniek zorgde in de wijk”, aldus FKLB. Selikor is aan de slag gegaan om de rommel op te ruimen. De werkzaamheden namen drie da-

gen in beslag waarbij 20.000 kilo vuil werd opgeruimd bestaande uit tuinafval, restaurant- en snékafval zoals bier- en limonadeflessen, foambakken en ook grof vuil als wasmachines en gasformuizen. „We willen een speciale oproep doen aan de be-

woners van de wijk Monte Verde om samen te werken om de buurt schoon te houden. Hou een oogje op de mensen die zich schuldig maken aan de vervuiling van de wijk en neem contact op met de SKS op het moment dat deze strafbare feiten hier worden gepleegd. Dan kan voorkomen worden dat de situatie zich herhaalt.”